

การพัฒนาเครื่องกวนเนื้อมังคุดชนิดควบคุมอุณหภูมิกึ่งอัตโนมัติ สำหรับวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าศาลา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

Development of Mangosteen Stirrer Machine with Semi - Automatic Temperature Controller for Ban Tha Sara Community Enterprise, Thamai District, Chanthaburi Province

> กฤษณะ จันทสิทธิ์, คมสัน มุ่ยสี, ศรายุทธ์ จิตรพัฒนากุล คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

าเทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องกวนเนื้อมังคุดชนิดควบคุมอุณหภูมิกึ่งอัตโนมัติ สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าศาลา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยโครงสร้างของเครื่องจะผลิตจากเหล็กหนา ตัวกระทะกวนผลิตจากสแตนเลสมีขนาด 3 มิลลิเมตร พร้อมขอบกันกระเด็น และมีเส้นผ่านศูนย์กลางขนาด 26 นิ้ว ใบกวนผลิตจากเทปลอนสำหรับอุตสาหกรรมอาหาร ก้านกวนผลิตจาก สแตนเลสทำความสะอาดได้อย่างง่ายดาย ในระบบไฟฟ้าติดตั้งแหล่งจ่ายไฟขนาด 220 โวลท์ 50 เฮิรตซ์ พร้อมชุดฟิวส์ขนาด 4 แอมป์ จำนวน 1 ชุด ติดตั้งแมกเนติกส์คอนแทคเตอร์ เครื่องตั้งเวลาและเครื่องควบคุมอุณหภูมิอย่างละ 1 ชุดเช่นกัน ติดตั้งสวิทซ์ควบคุมและ อุปกรณ์แสดงผลการทำงานของเครื่อง ในส่วนการสร้างความร้อนจะใช้เป็นระบบแก๊สและมีชุดจ่ายแก๊ส จำนวน 2 ชุด ซึ่งแบ่งจ่ายให้ชุด หัวเตาแก๊สและชุดหัวไฟล่อแก๊ส จากการทดสอบกวนเนื้อมังคุด จำนวน 12 กิโลกรัม พบว่าอุณหภูมิที่เหมาะสมคือ 90-100 องศาเซลเซียส โดยใช้เวลาในการกวนเนื้อมังคุดประมาณ 2 ชั่วโมง การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์วิศวกรรมพบว่า ใน 1 ปี จะกวนเนื้อมังคุดประมาณ 40 กระทะ ซึ่งจะมีต้นทุนที่ใช้เครื่องเท่ากับ 13,068.27 บาท/ปี เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนของการใช้แรงงาน คนกวนเนื้อมังคุด (14,000 บาท/ปี) พบว่า สามารถประหยัดต้นทุนได้ปีละ 931.73 บาท/ปี หรือคิดเป็น 6.65 %

คำสำคัญ: เครื่องกวน, มังคุด, วิสาหกิจชุมชน, ควบคุมอุณหภูมิ

Abstract

This research was aimed to development the mangosteen stirrer machine with semi-automatic temperature controller for Ban ThaSara Community Enterprise, Thamai District, Chanthaburi Province. Structure of stirrer made from steel. Mixing pan made from stainless with 3 mm. and splash guard thickness with 26 inches diameter. Spatula made from Teflon that use for food industry. In electrical system composed of a 220 V 50 Hz power supply with 4 A fuse system for 1 set magnetic contactors, digital timer and temperature controller, Install switch and display device on machine. For the heat source there are 2 set of gas supply for gas stove and gas point device.

After stirring test using 12 kg of mangosteen, the results shown that the optimal temperature for stirring mangosteen was 80 - 100 °C for 2 h. The engineer economic analysis found that it should stir mangosteen 40 pans in 1 year with the cost of 13,068.27 Bath per year. When compared the machine cost with hiring man (14,000 Bath), it can safe cost for 931.73 Bath per year that equal to 6.65 %

Keywords: Stirrer machine, Mangosteen, Community Enterprise, Temperature Control

บทน้ำ

ปัจจุบันการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนนับว่ามีความสำคัญ อย่างยิ่ง เพราะเนื่องจากเป็นการพัฒนาระบบของการจัดการชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของคนในท้องถิ่นได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน การประกอบการในรูปแบบวิสาหกิจของชุมชนเป็นการ ประกอบการที่เชื่อมโยงการผลิตทางการเกษตร การแปรรูป และ การตลาดของชุมชนเข้าเป็นกระบวนการเดียวกันไม่แยกส่วน และ จะแบ่งบทบาทให้กับกลุ่มคนที่มีทักษะหรืออาชีพเฉพาะที่แตกต่างกัน ซึ่งในปัจจุบันได้มีการรวมตัวของกลุ่มชุมชนต่างๆ มากมายเพื่อ ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) แต่ในปัจจุบันปัญหา ที่กลุ่มเหล่านี้กำลังประสบก็คือ สินค้าที่ผลิตนั้นไม่สามารถกระจาย ออกสู่ตลาดในระดับประเทศได้ เนื่องจากคุณภาพของสินค้าหรือ การบริหารจัดการภายในกลุ่มที่ยังไม่เป็นระบบ อีกทั้งยังขาด เครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้สนับสนุนในกระบวนการผลิต ทำให้กลุ่ม ขาดโอกาสในการขยายตลาดให้เพิ่มมากขึ้น จึงมีความจำเป็น ต้องเพิ่มระดับความรู้ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีให้กับกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าศาลาตั้งอยู่เลขที่ 31/1 หมู่ 3 ตำบลรำพัน อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นการรวมกลุ่มของ เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันจำนวน 25 คน เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์ในชุมชนและจัดจำหน่าย โดยการนำวัตถุดิบที่มีอยู่เป็น จำนวนมากในพื้นที่ของชุมชน ก็คือมังคุด (Mangosteen) ซึ่งทาง กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านท่าศาลาได้นำมาแปรรูปเป็นน้ำมังคุด พร้อมดื่มเพื่อสุขภาพและมังคุดกวนหรือท๊อฟฟี่มังคุด เพื่อเป็นการ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืชผลภาคเกษตรกรรมและสร้างรายได้เพิ่ม ให้กับกลุ่มชุมชน ซึ่งประมาณร้อยละ 80 ของการประกอบอาชีพ ของกลุ่มชุมชนดังกล่าวจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก คือการทำสวนผลไม้ซึ่งส่งผลทำให้มีวัตถุดิบอยู่เป็นจำนวนมาก ในพื้นที่ แต่มีกำลังการผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด สาเหตุเนื่องจากกลุ่มยังขาดเครื่องมือเครื่องจักรและเทคโนโลยี ในการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม กลุ่มประสบปัญหาเรื่อง ต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต้องจ้างคนงานกวนเนื้อมังคุด และต้องเสียเวลา รอคอยในกระบวนการดังกล่าวเป็นเวลานาน ทำให้เสียโอกาสใน การขยายตลาดเป็นอันมาก ซึ่งถ้าหากกลุ่มได้รับการสนับสนุน เครื่องกวนเนื้อมังคุดที่มีประสิทธิภาพก็จะช่วยให้การดำเนินงาน ของกลุ่มมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังสามารถพัฒนาต่อยอดเป็น ผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้อีกมากมาย ก็อันเนื่องมาจากความหลากหลาย ของผลไม้ที่มีอยู่ในพื้นที่นั่นเอง ซึ่งปัจจุบันกลุ่มได้นำผลิตภัณฑ์ ออกจำหน่ายให้กับหน่วยงานราชการต่างๆ หลายแห่ง และมี หน่วยงานอื่นๆ ติดต่อขอเข้าศึกษาดูงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้เป็น อย่างยิ่งและควรค่าเป็นสินค้าเอกลักษณ์ของชุมชน (กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนบ้านท่าศาลา, 2558)

คณะผู้วิจัยและคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณีเป็นองค์กรที่มีความพร้อมอย่างยิ่งในด้านการ บริการวิชาการทางเทคโนโลยี จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของ ปัญหาดังกล่าว และเป็นความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้าน ท่าศาลาอย่างแท้จริงที่ได้แจ้งถึงปัญหาและแจ้งความต้องการในการ ขอรับบริการมายังคณะผู้วิจัยและต้องการให้เข้าไปช่วยเหลือทาง ด้านเทคโนโลยีเครื่องกวนเนื้อมังคุดดังกล่าว

วัตถุประสงค์

- 1. เพื่อออกแบบและพัฒนาเครื่องกวนเนื้อมังคุดชนิด ควบคุมอุณหภูมิกึ่งอัตโนมัติ สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าศาลา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
  - 2. เพื่อวิเคราะห์ผลทางเศรษฐศาสตร์วิศวกรรมของงานวิจัย
- 3. เพื่อดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีเครื่องกวนเนื้อมังคุด ให้กับกลุ่มชุมชนเป้าหมาย และกลุ่มชุมชนเครือข่ายภายในจังหวัด จันทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

- 1. ศึกษาข้อมูลและจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ใน การดำเนินงานวิจัย เช่น รูปแบบของเครื่องกวนเนื้อมังคุด อุปกรณ์ ที่มีความสำคัญ แนวทางการติดตั้งอุปกรณ์แต่ละชนิด ตลอดจน ทฤษฎีต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาได้
- 2. ดำเนินการออกแบบระบบควบคุมการทำงานของเครื่อง กวนเนื้อมังคุด พร้อมทั้งสำรวจพื้นที่ในการติดตั้งโดยจะดำเนินการ ร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าศาลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 3. ดำเนินการออกแบบระบบของการติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ เช่น การติดตั้งมอเตอร์ไฟฟ้า การติดตั้งใบกวน การออกแบบและ ติดตั้งระบบควบคุมอุณหภูมิ ตลอดทั้งการวางระบบไฟฟ้าทั้งหมด ของเครื่องกวนเนื้อมังคุด ให้มีความปลอดภัยและสวยงาม
- 4. ดำเนินการออกแบบระบบแหล่งจ่ายไฟให้กับชุดสร้าง อุณหภูมิ เพื่อให้ได้ระบบแหล่งจ่ายไฟฟ้าที่เหมาะสม และมีความ ปลอดภัยในการใช้งานมากที่สุด
- 5. ดำเนินการออกแบบระบบการควบคุมอุณหภูมิของ เครื่องกวนเนื้อมังคุด เพื่อให้ได้อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการใช้งาน มากที่สุด เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ได้คุณภาพที่สม่ำเสมอ
- 6. ดำเนินการเขียนโปรแกรมการทำงานทั้งหมดของ เครื่องกวนเนื้อมังคุด ทดสอบการทำงานของโปรแกรม และปรับแต่ง โปรแกรมให้มีความเหมาะสมต่อการใช้งานให้มากที่สุด
- 7. ทดสอบการใช้งานเครื่องกวนเนื้อมังคุด รวบรวมข้อมูล ที่สำคัญเพื่อนำมาวิเคราะห์ผล การทำงานของเครื่อง และการปรับ แต่งอุปกรณ์ต่างๆในขั้นตอนสุดท้าย

8. ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้สู่กลุ่ม ชุมชนเป้าหมาย ทั้งสรุปผลการดำเนินงานวิจัยและข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ในการนำเสนอผลงานทางวิชาการและตีพิมพ์ในวารสาร ระดับต่างๆ

ผลการวิจัย

ก่อนที่จะเข้าสู่การนำเสนอผลงการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัย ขอชี้แจงรายละเอียดบางประเด็นที่อาจไม่สอดคล้อง กับชื่อเรื่อง ของงานวิจัย คือในประเด็นเกี่ยวกับชนิดควบคุมอุณหภูมิกึ่งอัตโนมัติ ของเครื่องกวนเนื้อมังคุด ทางคณะผู้วิจัยขอชี้แจงว่า ได้เปลี่ยน เป็นการพัฒนาเครื่องกวนเนื้อมังคุดให้เป็นระบบอัตโนมัติทั้งระบบ เหตุผลก็เนื่องจากมีความสะดวกต่อการใช้งานมากกว่าระบบ กึ่งอัตโนมัติ อีกทั้งงบประมาณในการพัฒนาก็เกินกว่าระบบกึ่ง อัตโนมัติไม่มากนัก คณะผู้วิจัยจึงตัดสินใจพัฒนาเครื่องกวนเนื้อ มังคุดให้เป็นระบบอัตโนมัติทั้งระบบ เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ดังกล่าวได้นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าที่สุดต่อไป

1. สรุปผลการพัฒนาเครื่องกวนเนื้อมังคุด

ในส่วนของการพัฒนาเครื่องกวนเนื้อมังคุดๆ จะประกอบ ไปด้วยการออกแบบและพัฒนาในด้านของชุดโครงสร้างหรือ ตัวเครื่องที่ผลิตจากเหล็กชนิดหนาขนาด 8 มิลลิเมตร เพื่อเสริมสร้าง ความแข็งแรงและความคงทนต่อการใช้งาน ในส่วนของตัวกระทะ กวนจะทำจากสแตนเลสปลอดสนิมสำหรับอุตสาหกรรมอาหาร โดยเฉพาะ โดยจะนำมาตีขึ้นรูปด้วยมือมีความหนา 3 มิลลิเมตร พร้อมติดตั้งขอบกันกระเด็นเพื่อความสะดวกต่อการใช้งาน ทำให้ ไม่เปรอะเปื้อนพื้นที่ปฏิบัติงาน ลักษณะของชุดโครงสร้างและ กระทะกวนเนื้อมังคุดจะแสดงดังในภาพที่ 1 และ 2

ภาพที่ 1 และ 2 แสดงลักษณะของกระทะกวนชนิดสแตน เลสปลอดสนิมและชุดโครงสร้างเครื่องกวน

ลำดับถัดมาจะเป็นในด้านของชุดระบบจ่ายแก๊สแบบ อัตโนมัติเพื่อใช้สำหรับสร้างความร้อนให้กับตัวกระทะ คณะผู้วิจัย เลือกใช้ระบบนี้เนื่องจากสะดวกและมีความปลอดภัยกว่าระบบ น้ำมันร้อน (Hot oil) และการดูแลบำรุงรักษา ก็มีค่าใช้จ่ายถูกกว่า ระบบ Hot oil เป็นอย่างมาก โดยจะติดตั้งชุดหัวเตาแก๊สชนิด 3 หัว เพื่อผลในการกระจายความร้อนให้ทั่วทั้งกระทะ และติดตั้งชุดหัวไฟ ล่อแก๊สเพื่อให้สามารถควบคุมการจ่ายแก๊สได้อย่างอัตโนมัติและตาม อุณหภูมิที่ได้กำหนดไว้ ดังในภาพที่ 3 – 5

จ่ายแก๊สให้กับหัวเตาแก๊สชนิด 3 หัว

วาล์วควบคุมชุดหัวเตาแก๊ส 2. โซลินอยด์วาล์ว
 วาล์วชุดหัวล่อแก๊ส 4. ท่อนำแก๊สเข้า

ภาพที่ 3 - 5 แสดงลักษณะการติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ ในชุดจ่ายแก๊สแบบอัตโนมัติให้กับเครื่องกวนเนื้อมังคุด

ในส่วนของชุดควบคุมการทำงานด้วยระบบไฟฟ้า จะเริ่มจาก การติดตั้งชุดแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสสลับขนาด 220 โวล์ท 50 เฮิร์ต ชนิด 1 เฟส โดยติดตั้งเบรกเกอร์ขนาด 10 A และอุปกรณ์ตัดตอน ทางไฟฟ้าเพื่อป้องกันความเสียหายของอุปกรณ์ต่างๆ คือ ชุดฟิวส์ขนาด 4 A อย่างละ 1 ชุด ถัดมาดำเนินการติดตั้งชุด แมกเนติกส์คอนแทคเตอร์พร้อมโอเวอร์โหลดจำวน 1 ชุด และ รีเลย์อเนกประสงค์ของ Omron จำนวน 2 ชุด เพื่อใช้ควบคุม การทำงานในระบบไฟฟ้า ดังแสดงในภาพที่ 6 และ 7

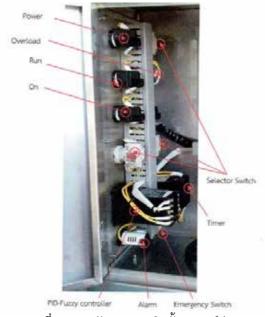
ภาพที่ 6 และ 7 แสดงลักษณะการติดตั้งอุปกรณ์ เพื่อใช้ควบคุมในระบบไฟฟ้า

ลำดับถัดมาคือทำการติดตั้งชุดอุปกรณ์แสดงผลต่างๆ บริเวณหน้าตู้คอนโทรล โดยการติดตั้งชีเลคเตอร์สวิทซ์ จำนวน 3 ชุด ชุดแรกจะทำหน้าที่ควบคุมการทำงานโดยภาพรวมของตัวเครื่อง ชุดที่สองจะควบคุมการทำงานของชุด ตั้งเวลาการทำงาน (Timer) ชุดที่สามจะทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของชุดตั้งอุณหภูมิและ ควบคุมอุณหภูมิแบบอัตโนมัติ (PID-Fuzzy Controller) นอกจากนี้ ยังมีอุปกรณ์อื่นๆ เช่น หลอดไฟแสดงผลการทำงานในส่วนต่างๆ จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย Power, Run, On และ Overload อุปกรณ์แจ้งเตือนเมื่อจบการทำงานของเครื่อง อุปกรณ์เพิ่มเติม ทางด้านความปลอดภัยคือ Emergency Switch ดังแสดงในภาพ ที่ 8 และ 9

ภาพที่ 8 แสดงลักษณะการติดตั้งอุปกรณ์บริเวณหน้าตู้
คอนโทรลเพื่อใช้แสดงผลการทำงาน

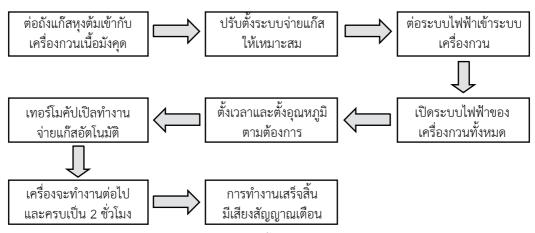
ภาพที่ 9 แสดงลักษณะการติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ ในชุดแสดงผลการทำงาน

2. หลักการทำงานของเครื่องกวนเนื้อมังคุด

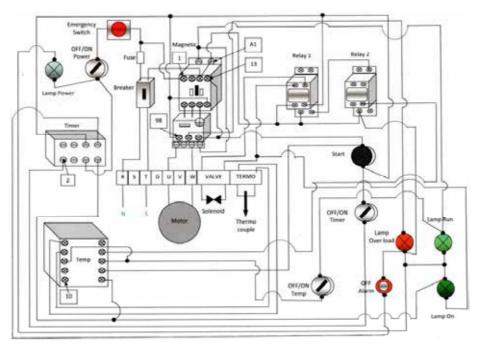
หลักการทำงานของเครื่องกวนเนื้อมังคุดคือเริ่มจาก ดำเนิการต่อถังแก๊สหุงต้มเข้ากับชุดจ่ายแก๊สแบบอัตโนมัติ และ ปรับตั้งปริมาณการจ่ายแก๊สให้เหมาะสมต่อการใช้งาน จากนั้น เสียบปลั๊กของเครื่องกวนเนื้อมังคุดเข้ากับระบบไฟฟ้าชนิด 1 เฟส ขนาด 220 โวลท์ ยกเบรกเกอร์ขึ้นและเปิดการทำงานของสวิทซ์ ทั้งหมด ดำเนินการตั้งเวลาและตั้งอุณหภูมิตามที่ผู้ใช้งานต้องการ และหากเมื่ออุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆและเกินกว่าที่กำหนดไว้ ตัวเทอร์โมคับเปิลที่ใช้สำหรับ วัดค่าอุณหภูมิจะสั่งเครื่องให้ทำการ หยุดจ่ายระบบแก๊สแบบอัตโนมัติ และเมื่ออุณหภูมิลดต่ำลงกว่า ที่กำหนดไว้ตัวเทอร์โมคับเปิลก็จะสั่งเครื่องให้ทำการจ่ายแก๊ส แบบอัตโนมัติเช่นกัน โดยจะทำงานเปิด-ปิดการจ่ายแก๊สแบบอัตโนมัติเช่นกัน โดยจะทำงานเปิด-ปิดการจ่ายแก๊สแบบอัตโนมัติร่วมกับโซลินอยด์วาล์ว และจะทำงานสลับกันเช่นนี้เรื่อย ไปตามอุณหภูมิที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะเป็นไปอย่างอัตโนมัติทั้งระบบ นั่นเอง

ในเรื่องของการควบุมอุณหภูมิเพื่อใช้งาน จะเน้นการควบคุม อุณหภูมิที่ตัวกระทะเป็นหลักเพราะผลิตจากสแตนเลสชนิดหนา พิเศษ ซึ่งจะทำให้ทนต่อความร้อนได้สูงและการกระจายความร้อน ทำได้ทั่วทั้งกระทะ และจะมีเทอร์โมคัปเปิลติดตั้งอยู่ใกล้ๆ กับก้น กระทะเพื่อใช้วัดค่าอุณหภูมิ ในเรื่องความเร็วรอบของการกวนเนื้อ มังคุดจะใช้ความเร็วรอบประมาณ 300 รอบต่อนาที และเมื่อจบ การทำงานของเครื่องก็จะมีเสียงสัญญาณเตือนดังขึ้นโดยอัตโนมัติ ด้วยเช่นกัน ซึ่งสามารถอธิบายกระบวนการทำงานของเครื่องกวน เนื้อมังคุด และวงจรการทำงาน (Diagram) ของเครื่องกวนเนื้อมังคุด ที่ใช้แนวทางการพัฒนามาจากงานวิจัยเก่าของคณะผู้วิจัย (กฤษณะ, 2559) ดังแสดงในภาพที่ 10 และ 11

ภาพที่ 10 แสดงกระบวนการทำงานของเครื่องกวนเนื้อมังคุด

ออกแบบโดย อาจารย์กฤษณะ จันทสิทธิ์

ภาพที่ 11 แสดง Diagram การทำงานของเครื่องกวนเนื้อมังคุด

2. สรุปผลการทดสอบการทำงานของเครื่องกวนเนื้อมังคุด การทดสอบการทำงานของเครื่องกวนเนื้อมังคุด การทดสอบการทำงานของเครื่องกวนเนื้อมังคุดจะแบ่งการทดสอบ ออกเป็น 2 กรณี เพื่อหาค่าระดับอุณหภูมิและระยะเวลาที่เหมาะสม ต่อการใช้งาน โดยแบ่งเป็นกรณีที่ 1 ทดสอบกวนเนื้อมังคุดจำนวน 12 กิโลกรัมที่อุณหภูมิระหว่าง 70 - 80 องศาเซลเซียส และกรณี ที่ 2 ทดสอบกวนเนื้อมังคุดจำนวน 12 กิโลกรัมเช่นกัน ที่อุณหภูมิระหว่าง 90 - 100 องศาเซลเซียส โดยมีขั้นตอนในการทดสอบ ดังต่อไปนี้

กรณีที่ 1. ทดสอบกวนเนื้อมังคุดจำนวน 12 กิโลกรัม เริ่มแรกควรตั้งเวลาเผื่อไว้ให้สูงๆ ก่อนเพื่อจะได้ทำงานอย่างต่อเนื่อง ตั้งอุณหภูมิกวนเนื้อมังคุดช่วงแรก 80 องศาเซลเซียส เมื่อครบครึ่ง ชั่วโมงแรกให้เติมน้ำตาลทรายลงไปประมาณ 8 ขีด หรือ 800 กรัม เมื่อพบว่าเนื้อมังคุดเริ่มเหนียวและเริ่มเปลี่ยนสีให้ทำการลดอุณหภูมิ ลงเหลือ 70 องศาเซลเซียส จากการทดสอบกวนเนื้อมังคุดในกรณีที่ 1 พบว่าจะใช้เวลาในการกวนเนื้อมังคุดนานประมาณ 3 ชั่วโมงครึ่ง เนื้อมังคุดจึงสุกและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อนเล็กน้อย เนื้อมังคุด ค่อนข้างเหลวและจับตัวเป็นเนื้อเดียวกันไม่ดี (คุณภาพของมังคุด กวนจะใช้ความชำนาญของกลุ่มชุมชนเป็นผู้ตัดสิน) ทำให้ด้อย คุณภาพไม่เหมาะสมสำหรับนำไปจำหน่ายและบริโภค ดังแสดง ในภาพที่ 12 และ 13

ภาพที่ 12 และ 13 แสดงลักษณะกวนเนื้อมังคุดที่อุณหภูมิ 70 - 80 องศาเซลเซียส ซึ่งถือว่ายังไม่ได้คุณภาพ

กรณีที่ 2. ทดสอบกวนเนื้อมังคุดจำนวน 12 กิโลกรัม เริ่ม แรกตั้งเวลาเผื่อไว้ให้สูงๆก่อนเช่นกัน ตั้งอุณหภูมิ กวนเนื้อมังคุดช่วง แรก 100 องศาเซลเซียส เมื่อครบครึ่งชั่วโมงแรกให้เติมน้ำตาลทราย ลงไปประมาณ 8 ขีด หรือ 800 กรัม เมื่อพบว่าเนื้อมังคุดเริ่มเหนียว และเริ่มเปลี่ยนสีให้ทำการลดอุณหภูมิลงเหลือ 90 องศาเซลเซียส จากการทดสอบกวนเนื้อมังคุดในกรณีที่ 1. พบว่าจะใช้เวลาในการ

กวนเนื้อมังคุดประมาณ 2 ชั่วโมงเท่านั้น เนื้อมังคุดจึงสุกและเปลี่ยน เป็นสีน้ำตาลเข้มอมดำ เนื้อมังคุดมีความเหนียวแต่ไม่ติดมือและ จับตัวเป็นเนื้อเดียวกันได้ดี (คุณภาพของมังคุดกวนจะใช้ความชำนาญ ของกลุ่มชุมชนเป็นผู้ตัดสิน) ทำให้ได้คุณภาพที่ดีเหมาะสำหรับนำไป จำหน่ายและบริโภคต่อไป ซึ่งจะแสดงดังในภาพ 14 และ 15

ภาพที่ 14 และ 15 แสดงลักษณะการกวนเนื้อมังคุดที่อุณหภูมิ 90 - 100 องศาเซลเซียส ซึ่งถือว่าได้มังคุดกวนที่มีคุณภาพ เหมาะสมสำหรับนำไปจำหน่ายและบริโภค

จากการทดสอบกวนเนื้อมังคุดทั้งสองกรณีเพื่อหาค่าระดับ อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการใช้งานของเครื่องก็จะเห็นได้ว่าระดับ อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการกวนเนื้อมังคุดจะอยู่ระหว่าง 90 - 100 องศาเซลเซียสนั่นเอง เนื่องจากเป็นระดับอุณหภูมิความร้อนของ จุดเดือดทำให้เนื้อมังคุดสุกเร็วขึ้นและใช้เวลาในการกวนน้อยลง เมื่อ เนื้อมังคุดเริ่มเหนียวและเป็นเนื้อเดียวกันได้ดีจะทำให้เนื้อมังคุดไหม้ ได้ง่าย จึงจำเป็นต้องลดอุณหภูมิลงเหลือ 90 องศาเซลเซียส ส่วนในระดับอุณหภูมิที่ 70 - 80 องศาเซลเซียส เนื่องจากปริมาณ

ความร้อนไม่เพียงพอจึงทำให้ต้องใช้เวลาในการกวนเนื้อมังคุด ยาวนานขึ้นและการเปลี่ยนสีของเนื้อมังคุดน้อยลง ซึ่งการทดสอบ ทั้งสองกรณีนี้ก็จะสัมพันธ์กับปริมาณน้ำตาลในเนื้อมังคุดและ ปริมาณน้ำที่อยู่ในเนื้อมังคุดด้วยนั่นเอง โดยในมังคุด 100 กรัม จะมีน้ำเป็นส่วนประกอบอยู่ที่ 80.2 กรัม และจะมีปริมาณน้ำตาล อยู่ที่ 16.42 กรัม (สุขภาพกระปุก, ออนไลน์: 2560) โดยจะสามารถ อธิบายรายละเอียดได้ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงรายละเอียดการทดสอบกวนเนื้อมังคุดจำนวน 12 กิโลกรัม ทั้งสองกรณี

รายละเอียดคุณสมบัติ	ระดับอุณหภูมิในการกวนเนื้อมังคุด (องศาเซลเซียส)	
	70 - 80°C	90 - 100°C
1. ระยะเวลาในการกวนเนื้อมังคุด	3 ชั่วโมงครึ่ง	2 ชั่วโมง
2. สีของมังคุดกวน	สีน้ำตาลอ่อน	สีน้ำตาลเข้มอมดำ
3. คุณภาพของมังคุดกวน	คุณภาพไม่เหมาะสม (กลุ่มรับรอง)	คุณภาพดีเหมาะสม (กลุ่มรับรอง)
4. ค่ากระแสไฟฟ้าที่ใช้งาน	3.85 แอมป์	3.85 แอมป์
5. ปริมาณแก๊สหุงต้มที่ใช้ไป	1.6 กิโลกรัม	1 กิโลกรัม
6. ปริมาณน้ำตาลในเนื้อมังคุด	1.97 กิโลกรัม	1.97 กิโลกรัม
7. ปริมาณน้ำในเนื้อมังคุด	9.62 กิโลกรัม	9.62 กิโลกรัม
8. ความเร็วรอบในการกวนเนื้อมังคุด	30 รอบต่อนาที	30 รอบต่อนาที

จากตารางที่ 1 เป็นการทดสอบเพื่อหาค่าอุณหภูมิที่เหมาะ สมต่อการกวนเนื้อมังคุดและคุณสมบัติที่สำคัญ ถ้าหากนำมาเปรียบ เทียบคุณสมบัติกับการกวนแบบเก่าโดยการจ้างคนงานกวนเนื้อ มังคุดกับการใช้เครื่องกวนเนื้อมังคุดก็จะทำให้เห็นถึงความแตกต่าง ได้มากขึ้น ดังจะแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคุณสมบัติการกวนเนื้อมังคุดระหว่างการใช้คนกับการใช้เครื่องกวนเนื้อมังคุด

a . vo	รูปแบบของการกวนเนื้อมังคุด		
รายละเอียดคุณสมบัติ	การกวนแบบเก่า (ใช้คน)	การกวนแบบใหม่ (ใช้เครื่อง)	
1. ระยะเวลาในการกวนเนื้อมังคุด	3-4 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง	
2. ความต่อเนื่องในการกวน	ไม่ต่อเนื่อง มีความเหนื่อยล้า	ต่อเนื่องตลอดเวลาเพราะ ความเร็วรอบคงที่	
3. คุณภาพของมังคุดกวน	ได้คุณภาพแต่ไม่สม่ำเสมอ	ได้คุณภาพดี และมี ความสม่ำเสมอ	
4. ต้นทุนในการกวนเนื้อมังคุด	14,000 บาท/ปี	13,068.27 บาท/ปี	
5. การรอคอยในกระบวนการกวน	คนงานกวนเนื้อมังคุดหาได้ยากและ ต้องเสียเวลารอคอยเป็นเวลานาน	ไม่เสียเวลารอคอยและ เพิ่มหน่วยการผลิตได้ทุกเวลา	

- 3. สรุปผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม ในส่วนของการสรุปผลในด้านเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม คณะผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนของการใช้ เครื่องกวนเนื้อมังคุดกับต้นทุนของการจ้างกวนเนื้อมังคุดด้วย แรงงานคน โดยสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้
- 3.1 ต้นทุนของการใช้เครื่องกวนเนื้อมังคุด จากผล ของการศึกษาวิจัยพบว่าต้นทุนของการใช้เครื่องกวนเนื้อมังคุดจะ สามารถแบ่งได้ คือต้นทุนค่าพลังงานไฟฟ้า, ต้นทุนค่าแก๊สหุงต้ม, และจะบวกกับค่าเสื่อมราคาด้วย ส่วนต้นทุนค่าสร้างเครื่องกวน

กับต้นทุนค่าแรงของผู้ควบคุมเครื่องกวนนั้นจะไม่มีต้นทุนในส่วนนี้ เนื่องจากทางคณะผู้วิจัยมอบเครื่องให้ฟรีและถ่ายทอดเทคโนโลยี การใช้งานเครื่องกวนเนื้อมังคุดให้อย่างครบถ้วน (กลุ่มๆ ควบคุม เครื่องเอง) โดยในด้านแรกคือต้นทุนค่าพลังงานไฟฟ้า ได้ดำเนินการ ตรวจวัดค่ากระแสไฟฟ้าขณะเดินเครื่องทำงานพบว่ามีค่ากระแสไฟฟ้าขณะเดินเครื่องทำงานพบว่ามีค่ากระแสไฟฟ้า มาคำนวณเพื่อหาค่ากำลังไฟฟ้า ก็จะสามารถหาได้จากสูตร P = E.I (ฟิสิกส์ราชมงคล, ออนไลน์: 2559)

เมื่อ P แทนกำลังไฟฟ้า หน่วยเป็น วัตต์ (W) เมื่อ E แทนแรงดันไฟฟ้า หน่วยเป็น โวลท์ (V) เมื่อ I แทนกระแสไฟฟ้า หน่วยเป็น แอมป์ (A) และเมื่อระบบไฟฟ้า 1 เฟส มีแรงดันไฟฟ้าเท่ากับ 220 V

ค่ากำลังไฟฟ้า

P = 220 V X 3.85 A

ดังนั้นค่ากำลังไฟฟ้า = 847 วัตต์

ในการกวนเนื้อมังคุดจะใช้เวลา 2 ชั่วโมง/วัน/กระทะ เมื่อนำมาคำนวณการใช้งานจะได้

> = <u>847 วัตต์ x 2 ชั่วโมง</u> 1,000 วัตต์

ค่ายูนิตที่ใช้ไปใน 1 วัน = 1.7 หน่วย/วัน/กระทะ

ใน 1 ปี จะกวนมังคุด 40 กระทะ

= 1.7 หน่วย x 40 วัน

= 68 หน่วย/ปี

อัตราค่าไฟฟ้าแบบปกติ เท่า 1.357 บาท/หน่วย

= 1.357 บาท x 68 หน่วย

= 92.27 บาท/ปี

ค่า Ft เท่ากับ 0.5 บาท/หน่วย

= 0.5 บาท x 68 หน่วย

= 34 บาท/ปี

เมื่อนำค่าไฟ+ค่าFt

= 92.27+34 บาท

= 126.27 บาท/ปี

ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7 % = 8.8 บาท

ดังนั้นค่าไฟที่ต้องจ่ายทั้งสิ้น

= 126.27+8.8 บาท

= 135.07 บาท/ปี

ในด้านต้นทุนค่าแก๊สหุงต้มนั้น คณะผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูล ของราคาจำหน่ายแก๊สหุงต้มในพื้นที่ที่ดำเนินการวิจัยพบว่า ราคา แก๊สหุงต้มจำหน่ายอยู่ถังละ 350 บาท เมื่อนำมาคำนวณจะได้ดังนี้ ราคาค่าแก๊สหุงต้ม 350 บาท/ถัง 1 ถังจะมีน้ำหนัก 15 กิโลกรัม

 $=\frac{350}{15}$

ค่าแก๊สหุงต้มเฉลี่ยต่อกิโลกรัม = 23.33 บาท/กิโลกรัม

ในการกวนเนื้อมังคุด 1 กระทะจะใช้แก๊สประมาณ 1 กิโลกรัม เพราะฉะนั้นกวนเนื้อมังคุด 40 กระทะ

= 40 x 23.33 บาท

= 933.20 บาท/ปี

ในด้านค่าเสื่อมราคาและจากการเข้าศึกษาข้อมูลถึงอายุ การใช้งานของเครื่องกวนชนิดสแตนเลส พบว่ามีอายุการใช้งาน ประมาณ 10 ปี (ทัสสุเทค, ออนไลน์: 2560) ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำข้อมูล ดังกล่าวมาใช้คิดค่าเสื่อมราคาของการพัฒนาเครื่องกวนเนื้อมังคุด โดยการคิดค่าเสื่อมราคาตังกล่าวจะเป็นการคิดค่าเสื่อมราคาโดย เฉลี่ยมูลค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ให้เป็นค่าเสื่อมราคาในแต่ละปี เท่าๆ กันตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ถาวรนั้นๆ

อายุการใช้งานของสินทรัพย์ = 10 ปี

ราคาซาก (อุปกรณ์ = 30,000 บาท

สแตนเลส+อุปกรณ์ไฟฟ้า)

ราคาทุนของสินทรัพย์ = 150,000 บาท

ค่าเสื่อมราคาต่อปี = <u>ราคาทุนของสินทรัพย์ - ราคาซาก</u> อายุการใช้งาน

= $\frac{150,000 - 30,000 บาท}{10 ปี$

= 120,000 บาท 10 ปี

ค่าเสื่อมราคาในแต่ละปี = 12,000 บาท/ปี

ดังนั้นต้นทุนของการใช้เครื่องกวนเนื้อมังคุด

= ค่าพลังงานไฟฟ้า+ค่าแก๊สหุงต้ม+ค่าเสื่อมราคา

= 135.07+933.20 +12,000 บาท

= 13,068.27 บาท/ปี

3.2 ต้นทุนของการใช้คนงานกวนเนื้อมังคุด จากผลของ การสอบถามข้อมูลในเรื่องค่าจ้างคนงานกวนเนื้อมังคุด พบว่าจะต้อง เสียค่าจ้างในการจ้างกวนเนื้อมังคุดในราคา 350 บาท/กระทะ และ ส่วนใหญ่มักเสียเวลารอคอยเป็นเวลานาน ทำให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ขยายออกสู่ตลาดได้น้อย โดยสามารถวิเคราะห์ต้นทุนได้ดังนี้ ค่าจ้างคนงานกวนเนื้อมังคุด 350 บาท/กระทะ

ใน 1 ปี กวนเนื้อมังคุด 40 กระทะ = 350 บาท x 40 กระทะ

= 14,000 บาท

ดังนั้นต้นทุนการใช้คนงาน กวนเนื้อมังคุด = 14,000 บาท/ปี

เมื่อนำต้นทุนทั้งสองกรณีมาเปรียบเทียบกันจะได้ดังนี้

= 14,000 - 13,068.27 บาท

= 931.73 บาท/ปี

 $= \frac{931.73 \text{ unn} \times 100}{14,000 \text{ unn}}$

= 6.65 %

4. การนำผลงานวิจัยถ่ายทอดเทคโนโลยีลงสู่กลุ่มชุมชน

หลังจากได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องกวนเนื้อมังคุดและได้ ดำเนินการทดสอบเพื่อเก็บข้อมูลที่สำคัญแล้ว ก็ได้นำความรู้และ เทคโนโลยีที่ได้จากการศึกษาวิจัยดังกล่าว นำลงอบรมถ่ายทอด เทคโนโลยีให้กับกลุ่มชุมชน คือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าศาลา ตำบลรำพัน อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี และได้ประสานความร่วมมือ กับองค์การบริหารส่วนตำบลรำพัน ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่คอยดูแลและให้ความช่วยเหลือคณะวิจัย ภาพบรรยากาศของ การถ่ายทอดเทคโนโลยีจะแสดงในภาพที่ 16 และ 17

ภาพที่ 16 และ 17 ภาพบรรยากาศการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาเครื่องกวนเนื้อมังคุด

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้เป็นการมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาเครื่องกวนเนื้อมังคุด เพื่อมอบให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าศาลา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 1 เครื่อง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับ สนับสนุนในกระบวนการผลิตมังคุดกวน ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทาง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนดังกล่าวได้แปรรูปออกจำหน่ายเพื่อเพิ่มมูลค่า ของผลผลิต และจัดเป็นผลิตภัณฑ์หลัก ของกลุ่มด้วยจากผล การทดสอบการทำงานของเครื่องกวนเนื้อมังคุดดังกล่าว เมื่อทำ การทดสอบกวนเนื้อมังคุดจำนวน 12 กิโลกรัม พบว่า อุณหภูมิ ที่เหมาะสมที่สุดต่อการกวนเนื้อมังคุดจะอยู่ระหว่าง 90-100 องศาเซลเซียส โดยเมื่อเริ่มเปิดเครื่องทำงานจะตั้งเวลาเผื่อไว้ สูงๆ ก่อน และทำการตั้งอุณหภูมิในการใช้งานครั้งแรกไว้ที่ 100 องศาเซลเซียส เมื่อเครื่องทำงานได้ครึ่งชั่วโมง จะเติมน้ำตาลทราย ลงไปประมาณ 8 ขีด หรือ 800 กรัม หลังจากนั้นเมื่อครบ 1 ชั่วโมงแรกแล้ว เนื้อมังคุดจะเริ่มสุกและเริ่มเหนียวเป็นเนื้อเดียวกัน ให้ทำการตั้งอุณหภูมิลดลงเหลือ 90 องศาเซลเซียส และเมื่อกวนเนื้อ มังคุดครบ 2 ชั่วโมงแล้ว ก็พบว่าเนื้อมังคุดสุกได้ที่และเปลี่ยนเป็น สีน้ำตาลเข้ม ซึ่งคุณภาพของมังคุดกวนนี้จะเป็นไปตามความต้องการ ของกลุ่มฯ โดยจะเทียบเคียงกับผลิตภัณฑ์มังคุดกวนที่มีอยู่เดิม หลังจากนั้นตักใส่ถาดพักไว้และรอบรรจุ หีบห่อเพื่อจัดจำหน่าย ต่อไป

ในด้านเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม จะนำข้อมูลมาเปรียบเทียบ ระหว่างการกวนเนื้อมังคุดด้วยแรงงานคนกับการใช้เครื่องกวนเนื้อ มังคุด โดยจะไม่มีต้นทุนค่าสร้างเครื่องและต้นทุนค่าคุมเครื่องซึ่งได้ อธิบายไว้แล้วในหน้าที่ 9 จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า ต้นทุนของ การใช้เครื่องกวนเนื้อมังคุดคือ 13,068.27 บาท/ปี และต้นทุนของ การใช้แรงงานคนกวนเนื้อมังคุดคือ 14,000 บาท/ปี คิดเป็นต้นทุน ที่ประหยัดได้ 931.73 บาท/ปี หรือคิดเป็น 6.65% ในด้าน การถ่ายทอดเทคโนโลยี คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี ของการใช้งานเครื่องกวนเนื้อมังคุดให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านท่าศาลา โดยมีสมาชิกของกลุ่มและผู้สนใจทั่วไปรวม 40 คน

ข้อเสนอแนะ

- 1. การกวนเนื้อมังคุดจะกวนทั้งเนื้อและเมล็ดมังคุดไป พร้อมกัน เมื่อพบว่าเนื้อมังคุดเป็นลักษณะของเนื้อแก้วค่อนข้างมาก หรือเมล็ดของมังคุดนั้นมีขนาดใหญ่ ให้ทำการคัดเลือกเนื้อแก้ว และเมล็ดมังคุดนำมาปั่นในเครื่องปั่นก่อน แล้วเมื่อนำมากวนจะ ทำให้เนื้อมังคุดและเมล็ดมังคุดเป็นเนื้อเดียวกันได้เร็วขึ้น
- 2. เนื้อมังคุดที่ทำการแช่แข็งไว้ควรนำมาวางไว้ในอุณหภูมิ ปกติเพื่อให้น้ำแข็งละลายออกไปให้หมดก่อน แล้วจึงนำมากวนต่อไป เพราะจะทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการกวนวัตถุดิบนานขึ้น
- 3. ปืนจุดแก๊สควรเลือกใช้แบบด้ามจับยาวๆ หรือทำด้าม เสริมเพื่อให้ยาวขึ้น เพราะประกายไฟอาจทำอันตรายต่อผู้ใช้งานได้

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าศาลา. (2559). การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ผลไม้จากมังคุด. 8 พฤศจิกายน 2559.
- ฟิสิกส์ราชมงคล.(2559). **สูตรการหาค่ากำลังไฟฟ้า.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.rmutphysics.com/charud/ scibook/electric4/topweek7.htm. 9 ธันวาคม 2559.
- กฤษณะ จันทสิทธิ์. (2559). **ไดอะแกรมของวงจรไฟฟ้าเตาอบ** พลังงานแสงอาทิตย์ระบบไฮบริด. เอกสารวิจัย เสนอต่อ มหาวิทยาลัยราชภัฦรำไพพรรณี.
- ทัสสุ เทค. (2560). **อายุการใช้งานเครื่องกวนสแตนเลส.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.tasu-tech.com/cor. 28 มิถุนายน 2560.
- สุขภาพกระปุก. (2560). **ประโยชน์ของมังคุด ราชินีแห่งผลไม้ไทย** ที่ต้องลิ้มลอง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.health.kapook.com/view93601.html. 28 มิถุนายน 2560.